

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет *культури і мистецтв*
Кафедра *музично-практичної підготовки*

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни 1.
Вибірковий модуль В

Основи диригування, інструментування та інструментальний ансамбль

Ступінь вищої освіти: БАКАЛАВР
Освітня кваліфікація: Бакалавр музичного мистецтва
Професійна кваліфікація: Керівник музичний.
Викладач початкових спеціалізованих
мистецьких навчальних закладів.
Організатор у сфері культури та мистецтва.

ЗАТВЕРДЖЕНО

протокол № 1 засідання кафедри
музично-практичної підготовки
від 31 серпня 2020 року

Луцьк, 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Термін навчання – 3 роки 10 місяців на базі атестата про повну загальну середню освіту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна навчання	02 Культура і мистецтво 025 Музичне мистецтво ОПП Музичне мистецтво Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів _570_/_19		Рік навчання 2 – 4
		Семестр 3 – 8 -ий __
		Лекції ____ год.
		Практичні (семінарські) 20 год. Лабораторні 148 год. Індивідуальні 94 год.
		Самостійна робота 274 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації_34 год.
	Форма контролю: залік 3 – 8	
Мова навчання		Українська

Термін навчання – 1 рік, 10 місяців на базі диплома про фахову передвищу (ОС «Фаховий молодший бакалавр») або неповну вищу (ОКР «Молодший спеціаліст») освіту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна навчання	02 Культура і мистецтво 025 Музичне мистецтво ОПП Музичне мистецтво Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів _300_/_10		Рік навчання 2
		Семестр 3, 4 -ий __
		Лекції ____ год.
		Практичні (семінарські) 38 год. Лабораторні 38 год. Індивідуальні 40 год.
		Самостійна робота 166 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації_18 год.
	Форма контролю: залік 3, 4	
Мова навчання		Українська

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	02 Культура і мистецтво 025 Музичне мистецтво ОПП Музичне мистецтво Бакалавр	Нормативна / Вибіркова
Кількість годин / кредитів _300_/_10		Рік навчання 2
		Семестр 3, 4-ий _
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції _____ год.
		Практичні (семінарські) _10 год. Лабораторні 10 год. Індивідуальні 12 год.
		Самостійна робота 232 год.
		Консультації _36 год.
	Форма контролю: залік 3, 4	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові Кучерук Володимир Феофілович

Науковий ступінь

Вчене звання доцент

Посада доцент

Контактна інформація (0669346825, Sirius.bayan@gmail.com)

Дні занять

(https://volnumy.sharepoint.com/:w:/g/personal/muzon_vnu_edu_ua/Ee6_JP73YpCprzGIZTNQMIBeUab1JLhk5nrccXo5CZmLA?rtime=GfdF6zjq2Eg)

Прізвище, ім'я та по батькові Кучерук Надія Петрівна

Науковий ступінь

Вчене звання

Посада старший викладач

Контактна інформація(0664401728, Sirius.bayan@gmail.com)

Дні занять

(https://volnumy.sharepoint.com/:w:/g/personal/muzon_vnu_edu_ua/Ee6_JP73YpCprzGIZTNQMIBeUab1JLhk5nrccXo5CZmLA?rtime=GfdF6zjq2Eg)

Прізвище, ім'я та по батькові Сточанська Мирослава Петрівна

Науковий ступінь

Вчене звання доцент

Посада доцент

Контактна інформація (0962634325, mstochaska@online.ua)

Дні занять

https://volnumy.sharepoint.com/:w:/g/personal/muzon_vnu_edu_ua/Ee6_JP73YlpCprzGizTNQMIBeUab1JLhk5nrccXo5CZmLA?rtime=GfdF6zjq2Eg

Прізвище, ім'я та по батькові Шиманський Петро Йосипович

Науковий ступінь кандидат мистецтвознавства

Вчене звання доцент

Посада доцент

Контактна інформація (0505340532, limpeks@ukr.net)

Дні занять

https://volnumy.sharepoint.com/:w:/g/personal/muzon_vnu_edu_ua/Ee6_JP73YlpCprzGizTNQMIBeUab1JLhk5nrccXo5CZmLA?rtime=GfdF6zjq2Eg

Прізвище, ім'я та по батькові Дзяман Зінаїда Василівна

Науковий ступінь

Вчене звання

Посада старший викладач

Контактна інформація (0661437339)

Дні занять

https://volnumy.sharepoint.com/:w:/g/personal/muzon_vnu_edu_ua/Ee6_JP73YlpCprzGizTNQMIBeUab1JLhk5nrccXo5CZmLA?rtime=GfdF6zjq2Eg

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Курс **«Основи диригування, інструментування та інструментальний ансамбль»** розрахований на студентів спеціальності «Музичне мистецтво», що навчаються на другому рівні (бакалавр) вищої освіти та складається з практичних, лабораторних та індивідуальних занять. Передбачає підготовку студента до засвоєння основ диригування інструментальним ансамблем (оркестром), основ інструментування музичних творів для цих колективів, ансамблевого виконання на основі інструментального колективу (дует, тріо, квартет тощо). Пропонується вивчення музичних творів різного характеру в силу виконавських можливостей учасників: естрадно-джазових творів, авторських, обробок народних мелодій та ін. Кожного семестру вивчаються два музичні твори (Основи диригування, Інструментальний ансамбль). З інструментування пропонується засвоєння навичок написання партитур.

2. Пререквізити («Спеціальний клас», «Фортепіано та інструментальний ансамбль», «Вокально-оркестровий клас»)

Постреквізити («Музично-організаційна практика у закладах загальної освіти», «Методика викладання музичного мистецтва»).

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою курсу є засвоєння основ техніки диригування, вироблення навичок та умінь інструментування, вдосконалення ансамблевого виконання, розуміння ансамблевого мистецтва, підготовка до концертної діяльності.

Завданнями є:

- вироблення у студентів професійних умінь та навичок диригування, інструментування, гри в музичному колективі;
- розширення діапазону сприйняття студентом художніх образів, засобів виконавської виразності;
- вироблення навичок диригентської техніки, ансамблевої гри, інструментування музичних творів, набуття навичок ансамблевого мислення, ознайомлення з ансамблевим репертуаром різних інструментальних груп та стилів.

4. Результати навчання (компетентності).

Студенти повинні знати: різні види диригентських схем, жестів, види інструментальних ансамблів (ансамбль народних інструментів, джаз-ансамбль й ін.), характеристики музичних інструментів, розташування учасників, акустичні властивості інструментів та ансамблевого колективу загалом.

Студенти повинні вміти:

- працювати над музичним твором як самостійно, так і в класі;
- володіти навичками спільного (ансамблевого) виконання.

Структура навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Термін навчання – 3 роки 10 місяців на базі атестата про повну загальну середню освіту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Практ.	Лабор.	Інд. заняття	Сам. Роб.	Кон с.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Лабораторні заняття: вивчення двох різножанрових творів. Індивідуальні заняття: виражальні можливості диригентського апарату, основні схеми диригування, показ вступу і зняття. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.	46		28	18	5	40	ТР РМГ ІРС/40
Модульна контрольна робота							60
Разом за модулем 1	46		28	18	5	40	100

Змістовий модуль 2.								
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох творів народного характеру. <i>Індивідуальні заняття:</i> виконання основних штрихів засобами диригування. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.	42		26	16	5	40	ТР РМГ ІРС/40	
Модульна контрольна робота							60	
Разом за модулем 2	42		26	16	5	40	100	
Змістовий модуль 3.								
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох різнохарактерних творів. <i>Індивідуальні заняття:</i> диригентські засоби виразності відтворення динаміки і темпу. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.	46		28	18		40	ТР РМГ ІРС/40	
Модульна контрольна робота							60	
Разом за модулем 3	46		28	18	5	40	100	
Змістовий модуль 4.								
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох різножанрових творів. <i>Індивідуальні заняття:</i> відтворення зміни темпу засобами диригування. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.	42		26	16		40	ТР РМГ ІРС/40	
Модульна контрольна робота								
Разом за модулем 4	42		26	16	5	40		
Змістовий модуль 5.								
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох творів, один з яких джазового характеру. <i>Індивідуальні заняття:</i> виконання синкоп і фермат. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.	34		20	14	6	50	ТР РМГ ІРС/40	
Модульна контрольна робота								
Разом за модулем 5	34		20	14	6	50		
Змістовий модуль 6.								
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох творів	52	20	20	12	8	64	ТР РМГ	

естрадного характеру. <i>Практичні заняття:</i> написання ансамблевої (оркестрової) партитури. <i>Індивідуальні заняття:</i> виконання складних розмірів. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.							ІРС/40
Модульна контрольна робота							
Разом за модулем 6	52	20	20	12	8	64	
Всього годин / Балів	262	20	148	94	34	274	100

Термін навчання – 1 рік, 10 місяців на базі диплома про фахову передвищу (ОС «Фаховий молодший бакалавр») або неповну вищу (ОКР «Молодший спеціаліст») освіту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Практ.	Лабор.	Інд. заняття	Сам. Роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох різножанрових творів. <i>Практичні заняття:</i> написання ансамблевої партитури. <i>Індивідуальні заняття:</i> виконання основних штрихів, динаміки і темпу засобами диригування. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.	56	18	18	20	8	80	ТР РМГ ІРС/40
Модульна контрольна робота							60
Разом за модулем 1	56	18	18	20	8	80	100
Змістовий модуль 2.							
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох творів естрадного та джазового характеру. <i>Практичні заняття:</i> написання оркестрової партитури. <i>Індивідуальні заняття:</i> виконання синкоп і фермат засобами диригування. Диригування складних	60	20	20	20	10	86	ТР РМГ ІРС/40

розмірів. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.							
Модульна контрольна робота							60
Разом за модулем 2	60	20	20	20	10	86	100
Всього годин / Балів	116	38	38	40	18	166	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Прак т.	Лабо р.	Інд. зан.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох різножанрових творів.	14	4	4	6	112	18	ТР РМГ ІРС/40
<i>Практичні заняття:</i> Написання ансамблевої партитури.							
<i>Індивідуальні заняття:</i> виконання основних штрихів, динаміки і темпу засобами диригування. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.							
Модульна контрольна робота							60
Разом за модулем 1	14	4	4	6	112	18	100
Змістовий модуль 2.							
<i>Лабораторні заняття:</i> вивчення двох творів естрадного та джазового характеру	18	6	6	6	120	18	ТР РМГ ІРС/40
<i>Практичні заняття:</i> написання оркестрової партитури.							
<i>Індивідуальні заняття:</i> виконання синкоп і фермат засобами диригування. Диригування складних розмірів. Вивчення напам'ять двох різнохарактерних творів.							
Модульна контрольна робота							60
Разом за модулем 2	18	6	6	6	120	18	100
Всього годин / Балів	32	10	10	12	232	36	100

5. Завдання для самостійного опрацювання:

- Вивчення ансамблевих партій;
- вдосконалення виконавських прийомів та штрихів;
- прослуховування аудіо та відеозаписів виконуваних творів іншими виконавцями.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента:

Відвідування занять студентами є обов'язковими, так як це групова робота. Пропуски занять можуть бути з поважних причин (хвороба, заява студента). В такому випадку ансамблеві партії мають бути вивчені студентом самостійно.

Політика щодо академічної доброчесності:

Підготовка здобувача вищої освіти до лабораторних занять є самостійною (розбір партій, робота над текстом). За потреби студент може отримати консультацію у викладача у поза аудиторний час.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Диференційований залік проводиться в терміни визначені деканатом.

Студентам, що не з'явилися на диференційований залік з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін встановлений деканатом, або зарахувати суму балів за результатами поточного оцінювання та модульної контрольної роботи.

Крайній термін здачі заліку дозволяється деканатом тільки в присутності комісії з трьох викладачів, які визначив деканат, включаючи викладача, який викладав дисципліну.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю з дисципліни «**Основи диригування, інструментування та інструментальний ансамбль**» є залік, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру: лабораторних занять, самостійної роботи, модульних контрольних робіт. Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом навчальної дисципліни, та отримав не менше 60 балів.

«Зараховано» – 60-100 балів – виставляється, якщо студент засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми та володіє передбаченими практичними навичками.

«Не зараховано» – 0-59 балів – студент оволодів матеріалом згідно програми на недостатньому рівні та не володіє основними практичними навичками.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре

75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Гуральник М. Л. Організація та керівництво народно-інструментальними колективами : навч.- метод. посіб. / М. Л. Гуральник. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2000. – 128 с.
2. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва / М. Давидов. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1998. – 224 с.
3. Кучерук В. Ф. Практикум роботи з інструментальним колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Володимир Феофілович Кучерук, Надія Петрівна Кучерук., Петро Йосипович Шиманський. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 88 с.
4. Кучерук В. Ф. Методика і практикум роботи з колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Володимир Феофілович Кучерук, Надія Петрівна Кучерук., Петро Йосипович Шиманський. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 88 с.
5. Кучерук В.Ф. Інструментальний ансамбль : хрестоматія для вищ. навч. закл. / В.Ф. Кучерук, О.М. Олексюк, Н.П. Кучерук. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 148 с.
6. Кучерук В. Ф. Клас інструментального ансамблю : навч. посіб. для вищих навч. закл. Ч. I. / В. Ф. Кучерук, О. М. Олексюк, Н. П. Кучерук. – К. : РЕТРО-ПРІНТ, 2012. – 96 с.
7. Кучерук В. Ф. Клас інструментального ансамблю : навч. посіб. для вищих навч. закл. Ч. II. / В. Ф. Кучерук, О. М. Олексюк, Н. П. Кучерук. – К. : РЕТРО-ПРІНТ, 2012. – 68 с.
8. Пляченко Т. М. Методика роботи з музично-інструментальними колективами : навч.- метод. посіб. для студ. мист. ф-ту пед. ун-ту / Т. М. Пляченко. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2009. – 232 с.
9. Шиманський П. Й. Грає інструментальний ансамбль «Експромт» : навч. посіб. для студ. мист. навч. закл. III-IV рівнів акредитації у 2-х ч. Ч. I / П. Й. Шиманський. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 142 с.
10. Шиманський П. Й. Грає інструментальний ансамбль «Експромт» : навч. посіб. для студ. мист. навч. закл. III-IV рівнів акредитації у 2-х ч. Ч. II / П. Й. Шиманський. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 134 с.